

Pripravila: **Elvira Miše**

Nove knjige

Zdenko Rot

Leta izgubljene mladosti Dnevnik 1942–1948

(Modrijan)

Cena: 21,50€

Zdenko Rot se je rodil leta 1925 v Rakitni, vasi, ki leži dobrih 30 kilometrov južno od Ljubljane.

Zaznamovala sta ga tradicionalno kmečko okolje srednje velikega posestva in velika družina, na katero je bil zelo navezan. Druga

svetovna vojna in italijanska okupacija sta globoko zarezali v vaške razmere. Julija 1942 je začel pisati dnevnik, končal pa ga je na božični večer leta 1948. Čeprav mu ne moremo slediti vsak dan – v nekaterih letih so daljše prekinitve –, njegovo pisanje ponazarja dozorevanje šestnajstletnega fanta v zrelega moškega pri triindvajsetih, ki jih je dočakal v metropolitanskem okolju Buenos Airesa. Vmesni čas je poln prelomnih dogodkov in težkih odločitev. Spomladi 1943 se je pridružil vaškim stražarjem, decembra istega leta pa domobrancem. Dnevniški zapisi so na začetku faktografski; vojaške pohode, boje na Dolenjskem s partizani in najrazličnejše okoliščine je morda zapisoval le zase. Marca 1945 se je priključil policijskemu vodu primorskih domobrancev v Postojni. Z njimi se je pomikal proti Italiji, okusil razna vojaška taborišča, kjer je obiskoval gimnazijo. V civilnem taborišču v Rimu je preživel več kot leto dni, večinoma v službi pri angleški vojski. Sredi leta 1947 se je z drugimi Slovenci vkrcal na ladjo, ki jih je odpeljala v Argentino. Tu je prišel v stik z rojaki, dobil službo v steklarni in v nje delal do upokojitve.

Dnevniški zapisi so v zadnjih letih daljši, kritični do komunizma, polni vdanosti Cerkvi, družini in slovenstvu, predvsem pa hrepenenja po domu in domovini. Oziroma, kot v enem od svojih dnevniških zapisov pravi sam avtor: »Narava umira. Kaj pa mi? Mi izgnani, zapuščenci od vseh. Mi 'indeseabili stranieri', ki jih na vsakem koraku postrani gledajo. Je tudi za nas prišla jesen? Se tudi nam bliža zima – smrt? Smo morda listje, ki ga je veter nesreče, vihar komunizma odtrgal z drevesa, z rodne grude in ga vrgel na cesto v blato? Ne, mi ne smemo biti listje, ki ga veter suče sem in tja in ga končno pusti nekje tam za cesto, da zgine. Mi moramo biti trdni, kljubovati viharjem in težavam, pripravljati se za dni, ki so še pred nami.«

